Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2025)0149

Регламент относно обезлесяването - списък на държавите, представляващи нисък или висок риск

Резолюция на Европейския парламент от 9 юли 2025 г. относно Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1093 на Комисията от 22 май 2025 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) 2023/1115 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на списъка на държавите, представляващи нисък или висок риск от производство на съответни стоки, за които съответните продукти не отговарят на изискванията на член 3, буква а) (2025/2739(RSP))

Европейският парламент,

– като взе предвид Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1093 на Комисията от 22 май 2025 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) 2023/1115 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на списъка на държавите, представляващи нисък или висок риск от производство на съответни стоки, за които съответните продукти не отговарят на изискванията по член 3, буква а)[1],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2023/1115 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 г. за предоставянето на пазара на Съюза и за износа от Съюза на определени стоки и продукти, свързани с обезлесяване и деградация на горите, и за отмяна на Регламент (ЕС) № 995/2010[2], и по-специално член 29, параграф 2 от него,

– като взе предвид член 11 от Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху

---

1 ОВ L, 2025/1093, 23.5.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1093/oj.

2 ОВ L 150, 9.6.2023 г., стр. 206, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1115/oj.

упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията[1],

– като взе предвид член 115, параграфи 2 и 3 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид предложението за резолюция на комисията по околна среда, климат и безопасност на храните,

– като взе предвид гласуването в пленарна зала на Европейския парламент от 14 ноември 2024 г. относно регламента за изменение на Регламент (ЕС) 2023/1115 по отношение на разпоредбите, свързани с датата на прилагане,

Опасения относно качеството на данните и методологичната стабилност

А. като има предвид, че предложената категоризация на риска на държавите съгласно Регламент (ЕС) 2023/1115 не отразява точно настоящите реалности в съответните държави, тъй като се основава на остарели данни и не включва всички съответни и налични показатели за риска;

Б. като има предвид, че Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1093 на Комисията не отразява точно реалностите в съответните държави, тъй като не отчита основните реални фактори, най-вече настоящата динамика на земеползването и деградацията на горите; като има предвид, че признаването на деградацията на горите за рисков фактор би довело до поставянето на някои държави членки в категории с по-висок риск, като по този начин се поставя под въпрос предположението, че веригите на доставки в рамките на Съюза са автоматично нискорискови[2];

В. като има предвид, че ключовите промени в управлението, тенденциите за обезлесяване и механизмите за правоприлагане, настъпили след 31 декември 2020 г., която е крайната дата, посочена в член 2 от Регламент (ЕС) 2023/1115, не са отразени по подходящ начин в методологията;

Г. като има предвид, че данните, на които се разчита за категоризацията на риска, се извеждат предимно от глобалната оценка на горските ресурси, извършвана от Организацията на ООН за прехрана и земеделие, като последните пълни доклади по държави са подадени преди 2020 г., и следователно тези данни не отразяват адекватно или правдиво националните усилия в последно време за предотвратяване на обезлесяването,

---

1 ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj.

2 https://www.eea.europa.eu/publications/how-are-european-forest/how-are-european-forest-ecosystems-doing.

актуализираните политики за земеползване, подобренията в спътниковия мониторинг в реално време и последните тенденции в обезлесяването в няколко държави[1];

Д. като има предвид, че методологията за категоризиране на риска на държавите не е прозрачна по отношение на това как се претеглят различните рискови фактори и не отчита регионалните различия в рамките на държавите; като има предвид, че това поражда сериозни опасения относно правдивостта и надеждността на методологията за класификация;

Е. като има предвид, че методологията за категоризиране на риска на държавите е погрешна, тъй като се съсредоточава основно върху съвкупните равнища на обезлесяване в миналото и този подход пренебрегва многоизмерния характер на риска от обезлесяване, като не взема предвид пълния обхват на показателите, определени в член 29 от Регламент (ЕС) 2023/1115;

Ж. като има предвид, че подходът, залегнал в основата на настоящата методология, установена в Регламент (ЕС) 2023/1115, не предоставя достатъчна гъвкавост за своевременно актуализиране, като по този начин създава значителна несигурност на пазара и потенциална нестабилност;

З. като има предвид, че без ясно определен механизъм за редовна и прозрачна преоценка класификацията на държавите в рискови категории се разминава с променящите се условия, като по този начин се подкопават както ефективността на Регламент (ЕС) 2023/1115, така и функционирането на световните стокови пазари;

И. като има предвид, че липсата на ясни пътища за промяна на категоризирането на собствения им риск от страна на държавите чрез видим напредък подкопава ролята на Регламент (ЕС) 2023/1115 като положителен механизъм за стимулиране и ограничава потенциала му да стимулира устойчива трансформация на място;

Анализ на предизвикателствата в първата рискова категория държави („категорията с нисък риск“)

Й. като има предвид, че при критерия за нетна загуба на горска площ между 2015 г. и 2020 г., използван за определяне на категорията с нисък риск, посочена в член 29, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2023/1115, се счита, че общата загуба на горска площ, а не обезлесяването, е точно определена в посочения регламент, като по този начин се включват площи с

---

1 https://www.fao.org/forest-resources-assessment/en.

временна промяна на горското покритие или управление на горите, което не е свързано с преобразуване на земеползването, което подкопава методологичната съгласуваност и правната сигурност;

К. като има предвид, че методологията за категоризиране на риска на държавите въвежда относителен праг от 0,2 % годишна загуба на горска площ и абсолютен праг от 70 000 хектара годишна загуба на горска площ, без да предоставя ясна обосновка за тези конкретни стойности; като има предвид, че следва да се отбележи, че някои държави с висока степен на обезлесяване, като например Съединените щати, попадат малко под абсолютния праг, което повдига въпроси относно обективността и стабилността на избраните референтни показатели;

Л. като има предвид, че оценката на риска от обезлесяване въз основа на разширяването на обработваемите площи, използвани за съответните стоки, както е определено в член 2, точка 1 от Регламент (ЕС) 2023/1115, и мащабът на животновъдството и производството на дървесина не е прецизен; като има предвид, че включването на общото производство на дървесина като показател за рисковете от обезлесяване е под въпрос от методологична гледна точка, тъй като смесва законните дейности в областта на горското стопанство с обезлесяването, предизвикано от промени в земеползването;

Липса на детайлност и чувствителност на контекста

М. като има предвид, че настоящата система, включваща само три категории риск, не е достатъчна, за да се направи адекватно разграничение между държави с много различни равнища на риск от обезлесяване;

Н. като има предвид, че липсата на нюансиран подход би могла да подкопае стимула за по-амбициозни правителства да предприемат по-нататъшни действия, тъй като това ефективно санкционира напредъка и не признава смислените усилия за борба с обезлесяването;

О. като има предвид, че Комисията следва да обърне внимание на методологическите недостатъци на настоящата тристранна система за класификация, като обмисли въвеждането на четвърта категория риск — „незначителен риск“ — за да отрази реалността, че в някои държави или региони рискът от обезлесяване или деградация на горите на практика е реално незначителен поради наличието на стабилни правни рамки, ниска динамика на промените в земеползването и устойчиви практики за управление на земята;

П. като има предвид, че настоящата система създава риск от прекомерно опростяване на риска от обезлесяване, като

предоставя статут на държавите въз основа на остарели данни или национални средни стойности, което би могло да създаде невярно чувство за сигурност и потенциално да намали задължението за надлежна проверка за продукти с произход от райони, в които продължава незаконното обезлесяване;

Р. като има предвид, че макар настоящите данни да показват локално увеличаване на обезлесяването в някои региони на света, подобни развития подчертават необходимостта от подробно, специфично за региона наблюдение, а не от статични национални класификации на риска, които пораждат риск от погрешно характеризиране на общата тенденция и от пренебрегване на регионалния напредък или неуспехи;

С. като има предвид, че надеждни научни изследвания и дългосрочни проучвания, като например „Обезлесяването в Амазония: Минало, настояще и бъдеще“[1], публикувано от Amazon Network of Georeferenced Socio-Environmental Information през 2023 г., показват сложността и променливостта на динамиката на обезлесяването, обусловена от политическите цикли, равнищата на правоприлагане и местните социално-икономически условия, и следователно подкрепя необходимостта от по-адаптивен, чувствителен към контекста подход, а не от строги национални референтни показатели;

Т. като има предвид, че настоящият модел за класификация на риска не отчита нестабилността на световните стокови пазари, където колебанията на цените, динамиката на търговията и промените в търсенето могат бързо да променят натиска върху обезлесяването;

У. като има предвид, че класификацията на риска следва също така да позволява създаването на регулиран компенсационен механизъм, приложим изключително извън първичните зони или районите с голямо биологично разнообразие;

Опасения относно справедливостта, легитимността и глобалната ангажираност

Ф. като има предвид, че настоящата система за сравнителен анализ по държави може да демотивира сътрудничеството и споделянето на данни от страна на държавите, произвеждащи съответните стоки, особено ако те възприемат категоризацията на риска на държави като несправедлива или политически мотивирана; като има предвид, че насърчаването на взаимното доверие и ангажираност изисква справедлив, основан на

---

1 https://infoamazonia.org/wp-content/uploads/2023/03/DEFORESTACION-AMAZONIA-2025_21032023.pdf.

доказателства подход на сътрудничество, който насърчава прозрачността и отчетността, а не наказателното етикетиране;

X. като има предвид, че екологичните организации и организациите на гражданското общество от държави, произвеждащи съответните стоки, изразиха загриженост относно липсата на приобщаващи консултации при разработването на системата за сравнителен анализ на държавите, като подчертаха значението на процесите на участие, които включват коренните общности, местните заинтересовани страни и регионалните органи;

1. счита, че Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1093 превишава изпълнителните правомощия, предвидени в Регламент (ЕО) 2023/1115;

2. призовава Комисията да отмени Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1093;

3. призовава Комисията да преразгледа системата за сравнителен анализ по държави, за да се гарантира, че тя се основава на актуални данни, дава възможност за регионална диференциация и включва прозрачно претегляне на показателите за риска;

4. настоятелно призовава Комисията да установи ясни, обвързани със срокове и прозрачни процедури за преоценка на категоризацията на риска на държавите редовно въз основа на измерим напредък и актуализирани научни данни;

5. подчертава значението на взаимодействието с държавите, произвеждащи съответните стоки, и заинтересовани страни, чрез приобщаващи процеси на участие, както и на предоставянето на подкрепа за реформите в управлението на горите и системите за проследяване;

6. призовава за допълнителни мерки, като например партньорства в областта на горското стопанство, техническа помощ и стимули за справедлива търговия, които да съпътстват процеса на сравнителен анализ и да насърчават устойчивата трансформация в регионите, произвеждащи стоки;

7. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията, както и на правителствата и на парламентите на държавите членки.